



**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI**

**MAGISTRAT DR. JOSEPH MIFSUD
B.A. (LEG. & INT. REL.), B.A. (HONS.), M.A. (EUROPEAN), LL.D.**

**Il-Pulizija
(Spettur Jonathan Ransley,
Spettur Eman Hayman)**

vs

Jose Ricardo Vanegas Bustamante

Illum 25 ta' Ottubru 2023

Kumpilazzjoni numru: 8489/2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputat Jose Ricardo Vanegas Bustamante ta 25 sena, mwieled il-Kolombja, nhar it-30 ta Novembru 1997, residenti: indirizz mhux maghruf u detentur tal-passaport Kolombjan bin-numru AV264878 gie akkuzat;

Talli nhar it-23 ta Ottubru 2023 bejn id-09:00am u l-11:00am gewwa L-Identity Malta Agency, triq il-Wied, Msida:

1. Sabiex jikseb xi vantaġġ jew benefiċċju għalih innifsu jew għal haddieħor, f'xi dokument maħsub għal xi awtorità pubblika, xjentement għamel dikjarazzjoni jew stqarrija falza, jew tagħ tagħrif falz;
2. Għamel falsifikazzjoni oħra jew xjentement għamel użu minn xi dokument ieħor falsifikat, mhux imsemmija fil-Kodici Kriminali.

Ikkunsidrat:

Semgħet l-ammissjoni tal-imputat kif registrat fl-atti **fis-seduta tal-llum** għall-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tiegħu.

Illi din il-Qorti osservat dak li jiddisponi l-Artikolu 392A(1) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, u cioe' wara li l-imputat wiegeb li huwa hati, din il-Qorti wissietu b' mod l-aktar solenni fuq il-konsegwenzi legali ta' dik it-twegiba tiegħu u tatu zmien xieraq sabiex jekk irid jerga' lura minnha u kien biss wara li staqsietu t-tieni darba wara li kkonsulta mal-avukati tiegħu li l-Qorti għaddiet sabiex tagħti kaz din l-ammissjoni tiegħu.

Illi għalhekk fuq l-ammissjoni volontarja u inkondizzjonata tal-istess imputat, il-Qorti tiddikjara li m'għandiex triq oħra salv li ssib lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet migjuba kontra tiegħu.

Semghet lill-Prosekuzzjoni u d-Difiza jitrattaw fuq il-piena fejn kien hemm qbil mal-parametri li kellha timxi maghhom il-Qorti.

Rat l-atti kollha ta' dan il-procediment u d-dokumenti esebiti.

KONSIDERAZZJONIJIET OHRA DWAR IL-PIENA

Illi in linea generali jibda biex jinghad li:

l-piena m'ghandiex isservi bhala xi forma ta' vendikazzjoni tas-socjeta` fil-konfront tal-hati. Il-piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta' dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu importanza, fost affarijiet ohra, kemm ir-rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll ir-riforma tal-istess hati. Skop iehor tal-piena huwa dak li tigi protetta s-socjeta`. Dan l-iskop jitwettaq kemm billi fil-kaz ta' persuni li b'ghemilhom juru li huma ta' minaccja ghas-socjeta` dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta' reati gravi, is-sentenza tibghat messagg car li jservi ta' deterrent generali. Il-Qrati ta' gustizzja kriminali dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena.¹

Illi c-cirkostanzi ta' kull kaz huma partikolari ghal dak il-kaz u normalment ivarjaw radikalment mic-cirkostanzi ta' kull kaz iehor. Huwa impossibbli ghal-legislatur li jipprevedi dawn ic-cirkostanzi kollha u, a

¹ Ref Ir-**Republika ta' Malta vs Rene sive Nazzareno Micallef**: Appell Kriminali deciz 28.11.2006.

priori, jistabilixxi (ghal kull reat) piena specifika ghal kull sensiela ta' cirkostanzi differenti li fihom jista' jitwettaq dak l-istess reat.

Illi huwa propju ghalhekk illi ghal kull reat il-Ligi ma tistipulax piena fissa imma tistipula minimu u massimu; jispetta lill-Qorti biex fid-diskrezzjoni taghha, u entro dawk il-parametri, teroga dik il-piena permezz ta' liema, skont ic-cirkostanzi ta' kull kaz, tiprova ssib dak il-bilanc gust bejn d-diversi skopijiet li ghandhom jintlahqu.

Illi dwar il-varji modi kif il-Qorti tista' titratta ma' persuna misjuba hatja ta' xi reat u x'evalwazzjoni ghandha ssir biex jigi stabbilit liema minn dawn il-modi jservi l-aktar lill-gustizzja, kellha l-opportunita tippronunzja ruhha l-Qorti ta' l-Appell Kriminali.

Ricentement il-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Simon Borg**² dahlet fil-fond dwar l-iskop ta' piena:

Dil-Qorti tagħmel ir-riflessjonijiet segwenti dwar l-istess piena. Il-gustifikazzjoni tal-piena fl-ezercizzju tad-Dritt Penali modern hija pernjata fuq tliet principji kardinali u tiffoka fuq tliet effetti principali, jigifieri l-effett :

- (a) Retributtiv;
- (b) Preventiv; u
- (c) Riedukattiv jew rijabilitattiv tal-piena

L-**aspett retributtiv** tal-piena huwa, skont il-gurista Francesco Carnelutti, dak li jservi biex jirristabilixxi is-sitwazzjoni morali soċjali ghal kif kienet

²Appell numru 96/2019deciz Imhalled Dr. Aaron M. Bugeja fl-10 t'Ottubru 2019

qabel ma sehhet il-hsara lis-socjeta bil- kommissjoni tar-reat. U s-socjeta tezigi li l-hati jaghmel tajjeb għall-azzjoni vjolattiva tad-dritt penali kommissa minnu u li tkun kisret il-paci u trankwillita' tagħha.

L-**aspett preventiv** tal-piena huwa dak li jrid jassigura li l-piena tkun strument li bih, grazzi għal biza li s-sanzjoni li tkun tista' tingħata tohloq f' mohh is-socjeta, b' mod li dak li jkun jerga jahsibha darbtejn qabel ma jikkommetti reat. Fi kliem ieħor, minhabba l-biza li tehel il-piena, persuna tigi mgeghela tixtarr sew il-konsegwenzi t'eghmilha qabel ma twettaq l-att kriminuz.

L-**aspett preventiv** għalhekk huwa duplici : wiehed ta' natura generali u l-ieħor ta' natura specjali. L-**effett preventiv generali** huwa dak li bis-sahha tal-ligi penali li tistabilixxi l-piena, is-socjeta tigi kemm jista' jkun imrazna milli tikkommetti reati minhabba l- biza li tinkorri fil-piena jekk tinstab hatja. Aktar ma dik il-piena tigi applikata fil-prattika, aktar dak l-effett preventiv generali jkun lahaq il-mira tieghu. L-**aspett preventiv specjali** huwa dak li japplika għall-hati innifsu, li jkun esperjenza fuqu personali l-effetti tal-piena, b' mod li darb'ohra jerga jahsibha sew qabel ma jaghzel li jikser il-Ligi. Jekk is-socjeta titlef din il-biza mill-piena minhabba li l-Ligi penali tibda' titnaqqar fil-kwalita jew kwantita tal-piena jew inkella minhabba li l-pieni ma jigux applikati bir-rigrosita dovuta għall-fattispecie tal-kaz, allura ma jkun hemm xejn li jgieghel lill-membri tas-socjeta milli jiddezistu ghax jekk jiddelinkwu minghajr konsegwenza jew b'konsegwenza zghira, isir konvenjenti għall- membri fi hdan socjeta li jiddelinkwu. Dan iwassal għal proliferazzjoni ta' delinkwenza b'konsegwenzi nefasti għall-interessi tal-kollettivita'. Is-

socjeta allura teħtieg li l-piena jkollha aspett preventiv li jkun effettiv u effikaci meħtieg għall-eżistenza pacifika tagħha stess. Altrimenti, il-kollass.

Finalment hemm l-**aspett riedukattiv u rijabilitattiv** tal-piena, li tikkoncentra mhux daqstant fuq l-aspett tal-ħtija specifika tal-ħati u li għaliha tkun immirata l-azzjoni repressiva tal-piena, daqskemm fuq l-aspett ta' trattament terapewtiku individwali, immirat lejn ir-rijabilitazzjoni tal-ħati. Dan l-aspett rijabilitattiv huwa kruċjali għas-socjeta in kwantu jgħin lill-ħati jgħaddi minn proċess ta' riforma tiegħu innifsu biex jgħinu jinqata' mir-ragunijiet u l- kundizzjonijiet li jkunu wasluh biex jiddelinkwi, billi jagħraf iqum fuq saqajh, jibni ħajtu mill-gdid u ma jibqax aktar ta' theddida għas-socjeta bħal meta kien fil-mument meta jkun iddelinkwa.

F'dan il-kuntest il-piena għandu jkollha **effetti riedukattivi u korrezzjonali** fuq il-ħati. Biex dan l-għan jintlaħaq, il-ħati għandu jsib dawk l-istrutturi maħsuba mill-Istat biex ikun jista' jwettaq dan il-perkors rijabilitattiv u jigi mgħejjun itejjeb l-imġieba tiegħu b'mod li għalhekk ikun jista' jerga jigi reintegrat fis-socjeta, billi jigi riedukat, imħeggeg jizviluppa t-talenti u l-abbiltajiet tiegħu, inkoraggit jaħdem biex ikollu biex jerga jibni ħajtu u jgħix dicenti, ma jkollux għalfejn jiddelinkwi u jkollu wkoll minn fejn jagħmel tajjeb għad-danni li jkun ikkawza b'egħmilu. F'dan is-sens allura l- Carnelutti jtenni li l-piena hija distinta mill-kastig, għalkemm għandha effikacija repressiva.

Illi din il-Qorti hasbet fit-tul dwar il-piena idonea li ghandha tigi nflitta fic-cirkostanzi fil-konfront tal-imputat u jidrilha li piena karcerarja mhix idonea fic-cirkostanzi kemm biex l-istat u t-tax payer ma jerfax piz li m'ghandux jerfa u minhabba li l-hati hu vittma tar-rghiba li certu persuni barra li jisfruttaw lill-persuna lanqas ihallsu dak dovut lilhom f'taxxi lill-istat. Il-Qorti theggeg lill-pulizija biex ikomplu jinvestigaw u jirnexxilhom jaslu ghal dawn il-persuni bla qalb, bla kuxjenza u hallelin tal-socjeta'.

DECIDE:

Ghal dawn il-mottivi il-Qorti wara li rat Artikoli 189 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta issib lill-imputat **Jose Ricardo Vanegas Bustamante** hati wara l-ammissjoni tieghu stess tal- imputazzjonijiet migjuba kontrih.

Ghalhekk, il-Qorti qed issib lill-imputat hati ta' l-akkuzi dedotti fil-konfront tieghu u tikkundanah ghal perijodu ta' sitt xhur prigunerija izda, billi l-Qorti hija tal-fehma li fic-cirkostanzi ta' dan il-kaz hemm lok li tinghata sentenza sospiza a tenur ta' l- Artikolu 28(A)(1) tal-Kap.9 tal-Ligijiet ta' Malta, tissospendi t-terminu ghal sentejn b'effett mid-data ta' din is-sentenza.

A tenur ta' l-Artikolu 28(A)(4) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta l-Qorti spjegat lill-imputat bi kliem car ir-responsabbiltà tieghu taht l-Artikolu 28B tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta jekk jikkommetti matul il-perijodu

operattiv ta' din is-sentenza sospiza, reat li ghalih hemm piena ta' prigionerija.

Il-Qorti tordna li l-imputat ikun ripatrijatat lura lejn pajjizihu.

Dr. Joseph Mifsud
Magistrat

Ylenia Spiteri
Deputat Registratur